

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополуддя.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» при ул. Осолінських ч. II. (партер) (фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя.

Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Чи справді що змінило ся?

(З нагоди статі п. М. Лозинського про положеня руского народу в Галичині).

(Конєць).

Тактика руских делегатів в Пешті минулого року, а також тактика парламентарного і соймового клубу викликала, як ми се вчера зазначили, різкий докір п. Лозинського. Він вказує на те (стор. 217), що «кабінет бар. Бека перед роком заключеного з українським клубом компромісу не додержав і прийнятих на себе обовязань — з виїмком кількох дрібниць — не сповнив, що галицький сойм не сповнив ані одного домаганя руского клубу, вказує на те, що в парламенті «замість заострення опозиційної тактики мали ми властиво підпирати правительств, тільки масковане опозиційністю», в загальні докоряє п. Лий, що, коли «всі давні промовляли за заостренням парламентарної тактики», то «замість заострення маємо злагідненє», що «те злагідненє почало ся ще підчас соймових нарад, а заініціювали его оба заступники голови укр. парламент. клубу, Василько і Цеглинський своїми виступами в справі анексії Бесни і Герцоговини».

П. Лий вправді признає, що «польска більшість не далаб себе переконати академічним тоном так само, як не далаб себе примусити острыми виступами такої нечисленної української групи, але, на его погляд, острі виступи свідчили би про важке положенє і невдоволенє українського народу».

Ми не знаємо всіх тайн компромісу заключеного між бар. Беком а укр.-рус. парламент. клубом, отже й не можемо докладно провірити, що сповнив, а чого не додержав бар. Бек із своїх обіцянок і які се були тих «кілька дрібниць», які бар. Бек сповнив. Алеж сам п. Лозинський зазначає (стор. 218), що при помочи тої «висшої політики» вижебрано (се так зазначив сам п. Лий) Вижицьку гімназію, а з дневників уже знаємо, що правительств вставило на 1910 р. шкільний до держ. бюджету потрібну квоту на дві назв. рускі катедри в львівськїм університеті, що руский парл. клуб одержав концесію на гіпотечний руский банк, знаємо, що й товариство «Просвіта» одержало на народо-господарські цілі значнійшу міністерияльну підмогу, на останку, що укр.-рус. соймовий клуб осягнув те, що членом виділу став не москвич Дудикевич

але народовець Кивелюк. Чи се які дрібниці обовязав ся бар. Бек дати, сего ми не знаємо, але тут годить ся пригадати, що свого часу і новоерску концесію на «Дністер» і рускі паралельки в Колсмії і Тернополі «Діло», перекинувши ся з новоерского в консолідаційне, називало дрібницями, що так само віддачу печатаня всіх шкільних книжок руских і постійні підмоги з сойму й міністерства для Н. Товариства ім Шевченка називав др. Франко в «Житю і Слові» же брачими, що руску катедру історії і другу катедру руск. літератури в львівськїм університеті і рускі гімназії в Тернополі та Коломії та рускі школи вправ при учит. семінаріях називали на. Косевичі, Старосольські, Цегельські і ин. провідирі акад. сецесії в справі самостійного українського університету трінкгельдами для руских послів — все те були дрібниці! Але з тих дрібниць переогодом виріє «Дністер» з власною палатою, з тих жебрачих підмог напечатало Н. Товариство ім. Шевченка ороло 200 томів наукових видань, оплачувало авторів їх, висилало членів на наукові досліди, з тих висьміваних паралельок вирости самостійні рускі гімназії, наповнили ся численною молодіжю, котра відтак залюднила громадою університет, щоби слухати своєї історії й літератури з тих катедр, що послали дістали яко трінкгельди. Так з дрібниць переогодом повиростили великі придбаня.

Правда, що бар. Бек не сповнив домаганя послів д-ра Дністряньского і Колесси, котре они ідучи за покликком акад. молодіжи поставили вже кількакратно що до засновин окремого самостійного укр.-руского університету, але ми певні, що бар. Бек ані др. Мархет не обовязували ся відразу утворити окремиї укр.-рус. університет, а бажали сповнити се поступенно, на що вказує вставлена на дві назв. рускі катедри квота в бюджеті, що довела до бучі всепольської молодежи проти нового намісника, хоч се було умовлено ще за намісникованя пок. гр. Потоцкого, а так само укр.-рус. клуб певно мав поважні причини, що злагодив свою тактику, впевнивши ся, що поступенними придбанями дійде скорше до мети. Але як раз се викликало різкі докори п. Л-го, що се було властиво підпирати правительств, тільки масковане опозиційністю; значить, що укр.-руский клуб зійшов на новоерску тактику. І тому п. Лий каже: «Не знаємо, якими новими обіцянками правительств заставило український клуб піти шляхом такої та-

ктики — але знаємо те, що клуб, який даєть ся вічно водити пустими (?) обіцянками, який, тричі обдурений, таке бере сериозно ті обіцянки, який замість держати ся консеквентно одної політичної лінії, нині грозить заостренням тактики, а завтра при незмінених (?) політичних обставинах (на стор. 220 сам пан Лий каже «змінили ся тільки обставини!») злагіднює її, — що такий клуб не тільки не осягне реальних успіхів, але не матиме навіть тої моральної пошани, яку маєть ся для принципіального і консеквентного противника».

З того доходить п. Лий до висновку, що «не маючи ані одного постійного союзника, український клуб серед таких обставин не може осягнути реальних успіхів». Отсе ми давніше вже зазначували (за що «Діло» на нас накидало ся мокрим рядом), що укр.-рус. клуб не має союзників, але ми вказували, що як раз сподіваня покладані на німец. вольнодумців і социал-демократів не справили ся, а кокетованє з ними останними відтрутило від укр.-руского клубу інші сторонництва парламентарні. «Социал-демократи», як сам п. Лий признає, «запрягли ся в правительственний віз, щоби перешкодити абсолютному режимови при помочи § 14-го в спосіб, який нагадує «ратованє думи» (правду сказавши, ходило тут о ратованє польських дум, які бар. Бінерт тепер замкнув) а до того, як сам п. Лий признає, социал-демократія не має ясної програми в українській справі. Німецкі вольнодумці знов не будуть ніколи піддержувати руских домагань і таким способом укр.-руский клуб до сих сторонництв не пристав, а від всіх інших відстав і опинив ся без союзників. Отже не ся тактика злагодження опозиції, але вказанє нами хибне поступованє руск. клубу довело до его відокремленя і ослабленя его значіння і впливу, що не може осягнути більших реальних вислідів, як би сего можна по его чисельности було сподівати ся.

На останку годить ся тут згадати, що п. Лий мокрим рядом накинєв ся на руских делегатів Василька і Цеглинського, що они «замість грімким голосом проголосити незайманість права національного самоозначеня і заложити протест проти того торгованя (?) народами як худобою (?) в імя зовсім чужих (?) і ворожих (?) даному народови інтересів, промовляють так, як колиб їх нарид був альфою і омегою тої держави, в яко

інтересі переводить ся анексія. — Але поки що наш нарід не тільки не є альфою і омеґою австр. держави, але навпаки її парієм(?) і коли єго заступники тішать ся територіяльним збільшенем австр. держави, то се так, як колиб не вільник(?) тішив ся, що єго пан знов одного свободного(?) обернув в не вільника(!)«.

П. Л-ий править тут зовсім як сліпий про краски, бо очевидно не має найменшого поняття про боснійські відносини, які свого часу різко критикували молодочехи і всенімці, але опісля переконавши ся наглядно про тамошні відносини, виправдували ся, що були зле поінформовані (очевидно сербськими агентами). П. Л-ий станув отже так само на становищі сербського королевича Юрія і б. міністра Пєсича і вважає прилуку Босни й Герцоговини до монархії заневоленем тамошного слав. населеня і волів би з обидвома тими державниками віддати в пучуваню національного самоозначеня під протекторат турецького султана! Можемо впевнити п. Л-го на основі певних і несхитних даних, що добре булоб, колиб Галичина в многих відносинах так була устроєна і загосподарована, як сі „заневолені краї“, а покличемо ся тут і на болгарського професора Ганшева, котрий висловив ся був перед кількома роками (підчас македонського повстаня), що Македонія булаб рада, колиб дістала ся під керму Австрії, бо тодіб там настали культурні відносини і лад як в Босні.

Огляд часописий.

(„Нива“ про „Народний Зїзд“).

В ч. 4. „Нива“ появили ся цікаві вісти про грудневий „Народний зїзд“, котрі кидають яскраве світло на наші політ. відносини, а також стають певним доказом, що наше духовенство зрозуміло значіне дневникарства в народнім житю і рішучо домагає ся, щоби часописи піддержувані головно єго грішми не виступали ворожо проти віри і Церкви.

Справознавець „Діла“ з обрад Нар. Зїзду не згадав в своїм звіті про деякі справи, піднесені на Нар. Зїзді, а котрі мають велике значіне для оцінки руського парламенту, як називають Народний Зїзд. Зїзд, в яким брало участь коло 50% селян, 25% сьвіцкої а так само в приближеню 25% духовної інтелігенції, відбував ся з початку в салі Академічної Громади — в домі „Просьвіти“, — відтак в салі Сокола, а кінчив ся в комнатах Руської Бєсїди. В першій салі прикрашені були стїни Розп'ятєм, — образами Матери Божої і Шевченка, але в других двох не було видно характеру християнського.

В дискусїї над звітом з діяльності послів забирало голос много бєсїдників. Зі слів бєсїдників селян чути було слова признаня для послів і довіря до них, коли інтелігенція остро критикувала діяльність послів — і устами проф. Грушевського назвала послів правительственними льобкаями. Тим чули ся діткненими послі і устами д-ра Евг. Олесницького дали вираз болевн серця, що за їх труд і посьвяту спотикає їх новий комплімент з уст професора університету, а се тим більше заболїло їх, що цілий Зїзд сему висказови проф. Груш. приплеснув. Прикре вражінє, яке викликали слова д-ра

Е. Олесницького, слушно ураженого компліментом проф. Грушевського, старали ся направити деякі селяни і оден з них виразив послам глибоке довіє, але вже було за пізно. Др. Олесницький казав, що витягне консеквенції і тому здає ся не хотїв прийняти заступства голови в руськїм парламентарнім клубі. У нас всюди мусять мати верх принципіяльна кириня!

Другого дня Зїзду була дискусія над пресою: Дїлом і Свободою. Одні підносили, що редактори Дїла, які після звіту д-ра Охримовича суть всі з виїмком одного не з нац. дем. партії, суть незалежні від нікого і надають самовільно тон руській пресї націонал-демократичної партії; инші, як Старух, казали, що пресою кермує Народний Комітет т. є др. Кость Левицький і то, лиш в ній поміщує ся, що подобає ся др. Левицькому. Сей знов говорив, що сему винна Видавничя Спїлка „Діла“. Одним словом крутацтво!

В дискусїї забирали голос много бєсїдники, а деякі виказували причину, чому „Діло“ слабо розвиває ся.

О. М. Каровець, делеґат Чортківщини, звернув увагу, що причиною, чому „Діло“ і „Свобода“ не розвивають ся так, як би належало, є бойкот „Діла“ через сьвящеників. Сей бойкот — говорив бєсїдник — є слушний. „Діло“ виходить для Русинів-Українців в Галичині, отже католиків, а однак зовсім з ними не числить ся. В справах віри і Церкви католицької в „Ділі“ пише ся в дусї ворожїм для католиків. При кожній нагоді, де лиш бєсїда про віру, про Церкву, „Діло“ як не виступає ворожо против Церкви, то пише дуже зимно. Спеціяльно про унію пише „Діло“ сторонничо. Церков католицька — говорив дальше бєсїдник — забезпечує нам свободу мови і народности. Наші братя Українці вздихають до такої свободи в Церкві, яку має наша русько-кат. Церков, що плекає свою рідну мову в проповідництві і в піснях церковних, чого не мають Українці, хоч їх є 30 мільонів. Се висказав бєсїдникови Українець Микола Лисенко на ювілейнім концертї в Чернівцях та висказав своє вдоволенє, що і монахи беруть участь в манїфестацїях народних, а того в Росїї не можна стрїтити. Отже навіть згляди утилітаризму промовляють за тим, щоби ми дорожили Церквою католицькою. Ми, чи сьвященики чи селяни чи інтеліґенти сьвіцкі, всі єсьмо католиками, тому і наші часописи повинні з тим числити ся, що нам дороге, що для нас сьвяте. Бєсїдник звернув увагу Нар. Комітету, що „Діло“ не хоче поміщати статї, як в ній підносять ся жите реліґійне, або стає ся в обороні Церкви і редакція звертає дописи сьвященикам з замїткою, що допись написана в дусї „клерикальнім“. А у нас все, що „клерикальне“, то вже мусять бути пятноване як зрада на роду, хрунївство, коли тим часом ми вої як християни, чи сьвященики чи цивільні, єсьмо „клерикалами“ в значіню християн-католиків. „Клерикалізм“ в значіню чисто політичним у нас не має місця, бо наше духовенство не бажає брати керми політичного житя в свої руки. Будьмо добримч християнами католиками, а будемо і патриґами. Нехає „Діло“ і „Свобода“ пише в дусї католицьким, а може числити на ґоперте сьвящеників. Доси оно було більше льєальне для соціялістів і поміщало точні справознавчя і їх житя і руху, хоч се нас не обходило, а не містило нічо з житя церковно-політичного, хоч се знов нас могло інтересувати. Вкінци поставив бєсїдник резолюцію до Нар. Комітету: Поручає ся Нар. Комітетови, щоби єго орган „Діло“ і „Свобода“ були більше християнські і писали о Церкві католицькій більше тепло як доси.

По скінченій промові дякував бєсїдникови о. Стефанович, а селяни з Борщівщини, які стояли коло о. Каровця, виразно заявили, що годять ся з єго выводами. Впрочім ніхто не протестував. О бєсїді о. Каровця не згадало однак „Діло“ ані слівцем, лиш в „Свободі“ була згадка, що промовляв о. Каровець. X.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

На засіданю угорського союму з дня 17. с. м. по внесеню різних інтерпеляцій приступлено до дальшої загальної розправи над предлоґою о рекрутах. П. Батиані виступив в острих словах против бєсїди руського посла Маню, котрого виводи против угорського язика яко державного назвав зрадою вітчизни. Маню стремить до утвореня федеративної держави, що було би заґладою монархії.

Нїмецькі члени народного клубу в угорськїм союмі оголошують заяву, в котрій осуджують бєсїду п. Маню звернену против угорського язика.

На засіданю конституційної анкети в Сараєві обговорювано справу виборчих курї і виборчого права. Представники робітників домагали ся осїбної виборчої курї з двома мандатами, вказуючи на се, що в Босні і Герцоговині є понад 50 000 робітників. Хорвати, Сербї і Магометани поперли се внесенє. Провідник самостійних Сербів Дімітрїевич заявив ся за одною виборчою курією без ріжниць ісповідань, на підставі рівного, безпосередного і тайного права голосованя. Магометани з своєї сторони поперали домаганє 6 курїє з 82 мандатами. Махдїч домагав ся признаня пасивного права голосованя всім без виїмки горожанам Босни і Герцоговини, державним і залізничим урядникам, духовним і оо. Францісканам. Цивільний адьютант бар. Бенко заявив, що правительство задумує признати духовенству повне право голосованя, вказує однак на рішенє Апостольської Столиці, що забороняє сьвященикам чина оо. Францісканів приймати репрезентаційні мандати.

Сербський духовний Ба бі я домагав ся признаня пасивного виборчого права духовенству а заявив ся за покликанем до союму двох Францісканів яко вірїлістів.

Заграниця.

Париска Liberté оголосила віденську поголоску про спосіб, в який Австро-Угорщина хоче рознязати сербське питання. А іменно Австро-Угорщина має вислати ноту до держав і до Сербії та заявити, що буде розширений торговельний договір, сербська планба на Дунаю буде дізнавати піддержки, вкінци Австро-Угорщина возьме участь в будові залізниць дунайско-адрийської, о скілько она не буде мати стратегічного характеру. Притім будуть в ноті предложе ні жалоби Австро-Угорщини, а рївночасно з її висланем мають бути предприняті в жні військові зарядженя.

З Петербурґа доносять, що держави приготовляють ноту, яка має цілюю положити кінєць визнаючому становищу Сербії та має спочодунати цілковите розоруженє, а крім сего розвизанє „Видїлу народної самооборони“.

Сербїя збрїєть ся; ухвалено нових 11 міль денарів на военні ціли, а тим часом купці вносять петиції до скупштини з просьбою о відданє їм до розпорядимости 500.000 фр., позанк они наслід-

ком політичних відносин останніх місяців є близькими матеріальної руїни.

Вел. везир Гільмі-баша запевнив європейських послів, що новий кабінет буде держався і на даліше приязної політики зглядом всіх великих держав і сподієся, що й з балканськими державами удасться навязати приязні зносини. Що дотикає угоди з Австро-Угорщиною, зглядно Росією, то не наступить ніяка проволака, противно, справи сі мають бути приспішені. Однак бойкот австрійських товарів, мимо запевненень вел. везира, що буде він скоро покінчений, триває даліше, як доносять свіжі депеші. Бойкотівні синдикати заявляють, що лише ухвала заступників народу, отже парламенту, може положити сему конець.

В Болгарії панує занепокоєне по причині сего, що переговори з Туреччиною ведені так дуже поволі. В найлучшім разі можуть они потривати ще з кілька тижнів, тож се занепокоєне зрозуміле супроти розирення, яке панує по обох сторонах.

НОВИНКИ

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Партевія еп.; римо-кат.: Евстахія. — В неділю: руско-кат.: Теодора; римо-кат.: Віктора.

— **Великий концерт в пам'ять 48 роковин смерті Тараса Шевченка** відбудеся заходом львівських, українсько-руських товариств дня 2. л. марця в салі „Фільгармонії“. В концерті возьме участь наш знаменитий артист *Модест Менціньський*, який прирік відспівати кілька творів українсько-руських і чужих музиків. Сподівана також участь п. Олі Ціпановскої з Перемишля. „Львівський Боян“ приготує виставу Людкевича „Кавказ“ і Гріга „Оляф Трігвазон“ при акомпаніменті повної оркестри. Тов-о „Бандурист“ заповіло рівнож свій виступ. Концерт заповідаєся величаво і ми не сумніваємося, що сала заповниться по береги. Білети можна буде набувати вже в половині слідуєчого тижня. Про час і місце продажі білетів буде подана окрема вістка. Концерт мусить відбутися дня 2. л. марця, бо п. Модест Менціньський виїздить на даліші артистичні виступи до Кольовії.

— **Поминальне богослуження** за бл. п. пралата о. Емиліяна Білинського відбулося в архикатедр. храмі св. Юра в п'ятницю о 9 годині рано. Службу Божу з дяконами відправив Впр. о. митрат Л. Туркевич, опісля відслужив панахиду з асистією, при гарнім співі хору питомців духовної семінарії. Окрім того відчитали пом. служби Впр. о. крил. І. Чапельський, о. катехит Яр. Левицький і о. Тупиць.

— **Крамничий курс у Львові.** Заходом львівської філії „Просвіти“ улажено у Львові крамничий курс в часі від 21. січня до 10. лютого с. р. коштом головного тов-а „Просвіти“ у Львові і при визначній учительській допомозі з боку „Народної Торговлі“ у Львові. Зголошенося курсястів і курсисток 27, учащало на курсі лиш 18, бо почта не подоручувала курсястам повідомлень про розпочаті курси. А шкода, що так мало ходило, бо можна було дуже много научити ся. Учено від 8—12 рано, від 3—5 по полудні. План науки уложив п. Іван Петрушевич, секретар „Нар. Торговлі“ у Львові, котрий заравом учив про організацію торговельних спілок, про закони торговельні і промислові і про ведення книг. П. Ярослав Литвинювич, референт справ торговельних при тов. „Просвіти“ у Львові, учив купецких рахунків; п. Василь Угрин, кореспондент „Народної Торговлі“ у Львові, викладав про торговлю, про купецкі звичаї і купецку географію; п. Іван Балтарювич, начальник склепу „Народної Торговлі“ у Львові, учив практичного товарознавства; п. Никлай Скрипка, асистент бухгалтерії при „Нар. Торговлі“ у Львові, учив

товарової маніпуляції, калькуляції товарів, ведення товарової контролі і роблення інвентур; п. Павло Керпякевич, асистент бухгалтерії при „Народній Торговлі“ у Львові, учив купецкої кореспонденції, виповнюваня всіляких урядових формулярів, зеліничих, почтових і телеграфічних приписів. Філія тов-а „Просвіти“ у Львові дякує всім предегентам за їх безкорисний труд у науці. Даліше дякує дирекції „Народної Торговлі“ у Львові за те, що позаволила п'ятом своїм урядникам занятися наукою на крамничнім курсі у Львові. Вкінці дякує львівська філія головному відділові тов-а „Просвіти“ за покриття всіх коштів улаженя крамничого курсу. — *Від відділу філії тов-а „Просвіти“ у Львові.*

— **„Кацапское твердолобіє“.** „Правлящий Савет“ Русско-ї Рад-и переїв на засіданях в днях 13. і 14. с. м. ось яку ухвалу: „По отвошенію къ столь часто въ послѣднее время появляющимся на столбцахъ польскої, украинскої, нѣмецкої и также русскої печати невѣрнымъ, извращеннымъ, а даже сознательно лживымъ и клеветническимъ нападеніямъ на новоизбранное правленіе русско-народной партіи, рѣшили управляющій Совѣтъ „Русскої Рад-и“ не обращать на нихъ вниманія и не давать никакого отвѣта. Своему предсѣдателю д-ру Владиміру Ѳ. Дудикевичу, на личность которого были преимущественно направлены ядомъ лжи и клеветы затравленныя стрѣлы, заявили Совѣтъ единодушно и восторженно самое полное довѣріе. Ровно же рѣшали правящій Совѣтъ просить своего предсѣдателя не обращать вниманія на тѣ враждебныя выходки, а направить весь свой трудъ и энергію на положительную, созидательную народную работу“.

— **„Сила“**, тов. руских слуг і зарібників у Львові, випечатало замкнене рахунків і білянс за 1908 р., другий свого єствованя. Щоби познакомити ширшу публіку з діяльністю товариства, наведемо отсі подробиці з єго розвитку. Число членів виносило з кінцем 1907 р. 175; в 1908 р. вичеркнено наслідком залягаючих рат 16, а прибуло нових 94, так що з кінцем року було всіх членів 253, а то дійсних 228, а спомагаючих 25. Бібліотека має 282 книжок і повстала з ріжних дарунків. Виділ мав в тім році 35 засідань. Товариство брало участь в принагідних народних маніфестаціях і є членом: „Просвіти“, Народної Гостиниці і Кредитового тов. урядників і євещеників. Через перших дев'ять місяців вела діла товариства п. М. Данилевичівна, а від 1. жовтня обняв діловодство п. Дмитро Винцовський. До скромного інвентаря, що повстав переважно з дарів самих членів при заложеному товариству і в м. році мав 68 К 2 с вартости, прибвув в сім році цінний прапор вартости 855 К 96 с, так що по відписаню 7% зужитя, вартість інвентаря з кінцем 1908 р. становить 860 К 1 с. Хорих зголосилося в тім році 53, що побрала титулом запомоги 413 К 40 с; за 25 рецент, вже з опустом 3 1/2% рабату, заплачено 120 К 81 с в антиці п. І. Вевюрского. В м. році побрала хорі лиш 56 К, а за ліки заплачено 14 К 63 с. Касовий оборот виносив в загалі 17.694 К 24 с. Членські вкладки, що становлять головний статутарний дохід товариства, виносили в тім році 1534 К 18 с brutto, а 1.494 К 9 с netto і побільшились о 181 К 51 с в порівнаню з мин. роком. Виносили би они далеко більше, колиж на жаль, около 100 членів залягають з кількам'сячними, а навіть цілорічними вкладками, так що навіть і не знати, чи прийде ся їх ще даліше вести в списі членів чи вичеркнутя їх з него. — Подібно і вписове, що зчнесло того року 93 К 80 с, дало в попереднім році 324 К. Се докажує, що на перший зазив товариства було в єго члени пристунило стільки охотників, що зложили висове, і часто на тім і все покінчилось. Тому то і загальний фонд товариства, що вносив з кінцем 1907 р. 806 К 66 с, зріс в минаушнім році ледви о 67 К 54 с. Через перенесєня при купні прапору оставної надвижки 479 К 79 с до фонду будове дому, як рівнож із доходів в фестивалі і товариством урядженых забав, узбирано на той фонд 1.525

К 20 с, так що він з 355 К 35 с зріс тепер на 1.880 К 55 с, уміщених на кн. ч. 1869 краєвого Союзу. Зі зростом деяких позицій в доходах зросли значно і розходи товариства; бо коли в 1907 році виносили 984 К 59 с, піднесли ся в 1908 р. до 2.458 К 39 с, а по потрученю коштів закупна прапору 855 96 К виносили властиво 1.602 43 К. На те склали ся головно, хоть і як розмірно низько оплачувані: чинш, заряд, запомоги хорим і лічничі видатки. Майно тов-а виносить 3.773 К 38 с, зросло в 1908 році о 2.452 К 77 с і є цілком певно уміщене, а довгів не має тов-о жадних.

— **Др. Дудикевич** простує в „Галичанині“ вторену за коломиїською „Русскою Радою“ вість про своє переселєня з Коломиї до Львова. Вістку ту називає др. Дудикевич „преждевременной“. Передчасна она тому, що „Народный Домъ“ і „Ставропигія“ остають ще в руках „стариков“.

— **Зеліниця Львів-Підгайці.** Даліша частина шляху сєї зеліниці, а се від Курович до Вовкова має бути отворена дня 23. с. м.

Урядовий комунікат в тій справі звучить: Дня 23. лютого передасть ся до прилюдного ужитку шлях Куровичі-Вовків яко далішу часть будуючої ся зеліниці локальної Львів-Підгайці. Стациі Куровичі, Коростенко, Затемиє і Перемишляня уряджено для загальног руху а Вовків і Лагодів на разі тільки для руху особового і пакункового. Матеріяли вибухові є виключені від перевозу також на тім частковім шляху. З днем отворєня сєго далішого шляху входить в жите новий розклад їзди для цілого доси отворєного шляху Львів-Вовків. Сей розклад заміщений в окремих оголошенях. В дни отворєня відійде зі Львова яко перший поїзд особовий ч. 5411 о год. 6:45 рано, котрий прийде до Вовкова о год. 9:58 рано. З Вовкова відійде поїзд ч. 5412 о год. 10:40 перед полудн. а прийде до Львова о год. 1:35 по полудни.

— **Замкнене шкіль.** Комісія магістрату у Відни, сповняючи ухвалу долішно-австрійскої ради, замкнула і опечатала школи, удержувані товариством „Freie Schule“. Згадане тов-о, на чолі котрого стоїть ліберал бар. Гок, удержує в Відни дві народні школи, в когріх учать релігії євїтські учителі. Краєва шкільна рада розпорядила між иншим, щоби учителі релігії мали т. зв. missio canonica, т. є. дозволенє від духовної власти дотичного віроісповіданя учти релігії. Однак супротив того, що виділ товариства не поступив після розпорядженя краєвої шкільної ради, відєньський магістрат замкнув 12. с. м. школи удержувані товариством „Freie Schule“. Товариство внесло против сєго розпорядженя рекурс і як доносять винішні телеграми, обі школи отворєно.

— **Гарна шкільна господарка в Старосамбірщині.** В Старім Самборі є дві 6-класові школи з 16 учительськими силами, в Хирові дві 4-класові з 10 силами, в Фельштині 5-кл. з 6 силами, в Старій Соли 4-кл. з 6 силами, 13 2-класових з 25 силами, однокласових 17 шкіль з 19 силами і 4 експоновані з 4 силами. Разом в повіті є 40 шкіль з 86 учит. силами. З тих є учителів 29 а 57 учительок. При однокласових школах є на показ в Толілянці 1 учитель. На всі ті сили знайдєсь до 5 сил Русинів. Може би хто міг пояснити сю гарну господарку шкільну, чому то для Русинів в тім повіті нема місця? Знаємо, що поданя учителів-Русинів з засади відкидувано, чиж би в повіті не було шкіль з мовою рускою? Р.

— **Слідчий трибунал** приватний в Кракові розглядає від кількох днів справу п-ї Яніни Боровскої, якій Narząd zakinув, що она перед кількома літами належала, яко тайна агентка, до варшавскої „охрані“. Д-каз правди перелодить ся на основі зізнань євїдків, зпоміж яких найголовнішим є євїдок Бакай з Парижа, який колись був членом варшавскої „охрані“, і бачив там Боровску.

— **Поліційні ревізії в Празі** відбували ся також вчєра у чєских народних социалістів. На аровіцї перевєдено також багато ревізій. В Гєвєнї жандармерія слїдять за летними письмами проти милітаризму, які мали соція-

лісти розмітувати поміж гірників. В Празі сконфіскувала вчора прокуратура 4 днівники і кілька тижневників за обговорюванє масових ревізій в Чехах.

— **Курси для учителів.** Свм літом в Каменці-подільській є думка впорядити педагогічні та загально-освітні курси для учителів і учительок церковно-парафіяльних шкіл. Земство дає на сю річ 3.000 карб. і св. синод також стільки. На курси покличуть не менше як 80 осіб, крім вільних слухачів. Докладну програму сих курсів уже виробила спеціальна комісія. Лекції будуть із закономірностей, педагогічної психології, природознавства, літератури, гігієни та церковного світу.

— **Перші сільсько-господарські курси для селян в Росії.** Ярославське губернське земство з двем 1. січня відкрило в м. Ярославлі перші в Росії губернські курси для дорослих селян по сільському господарству. На курсах такі науки: 1) загальне і часткове хліборобство; 2) досліджуванє ґрунтів; 3) хуторське господарство, сільсько-господарська кооперація, сільсько-господар. товариства, сільсько-господар. школи; 4) кузки, шкідливі для сільсько-господар. рослин. На курси прийнято 100 селян-хозяїв та їх синів, не молодших 17 років. Квартира та їжа дає курсистам земство. Багато охочих не прийнято задля браку місця. Земства інших губерній дуже зацікавлені сими курсами! Годи-лоб ся і у нас про таке подумати.

— **Напади на жінчини в Берліні.** Між населенєм Берліна і околиці настав справдішній перестрах. Немає дня, аби не було нападу на жінчини на улиці. Всі змаганя поліції, щоби спіймати опришка, чи може опришків, не довели до успіху. Доси було поперх 20 нападів, а кілька з них скінчили ся смертю. Опришка описують ті, що вийшли ціло з пригоди, яко двацять-кількалітнього мужчину, прилично одягненого і в рукавичках. Одна з нападених, п-ї Генке, так каже про напад на неї: „Я переходила коло 11. год. перед полуднем ул. Гітшнера. Ненадійно прискочив до мене якийсь молодий мужчина, ударив п'ястком в лице а потім зайхав ножем в бік. Удар був такий сильний, що ніж пробив шкіряну торбинку, сукню і глибоко війшов в тіло. Що дальше зі мною діяло ся, не знаю“. Прохожі не бачили напасника, найшли лише п-ю Генке в калузи крови. Опришок натрафив раз на відважну жінчину паню Генке, яка відпарувала удар ножа і спіймала опришка так сильно за горло, що він ледви вирвав ся в її рук. Притім лишив ся в її руках ковчирок опришка, по яким поліція сподіє ся впасти на его слід. За спійманє его назначено 3.000 марок нагороди, а однак доси нікому не пощастило ся взяти ту нагороду.

— **Фалшивники грошей.** Жандармерия арештувала оноді чотирох парубчаків з польської кольонії під Львовом, Давидова, які підробляли 10- і 20-коронові банкноти. Кілька штук банкнотів в їх фабрика пішли в обіг. Були они знаменито виконані, лише на грубшій папері.

— **Землетрясеня** навістили оноді Малу Азію, Персію і остров Порторіко в середущій Америці. Землетрясеня були вельми сильні і наробили багато шкоди.

— **Кошти арматних стрілів.** По останніх великих вправах англійської маринарки подає оден в лондонських днівників, що коштує оден стріл з пушки. Стріл з 12-цалевої пушки коштує 720 К; з 9-цалевої 340 К, з 6-цалевої 65 К. Гранати коштують від 75 до 280 К, а гранати до продірання панцирних плит навіть по 650 К. До сего треба ще додати скорє зужитє пушки, яка також багато коштує. Приміром, 9-цалева пушка коштує 150.000 К, а 12-цалева 250.000 К.

Оповідки.

— **Дальший репертуар руского театру в Перемишлі.** (Сала Народного Дому. Початок 7½ вечером. Білети продає ранше Народна Торговля а від 5. год. вечером каса театру).

В суботу дня 20. с. м. „Галья“ опера в 4 дїях Ст. Монюшка.

В неділю дня 21. с. м. „Арсен Яворенко“ комедия в 4 дїях Б. Грінченка.

— **Відзначенє.** О. Іван Онуцький, парох в Попельниках, станиславської епархії, одержав крилошанські відзнаки.

— **Іменованє.** Цісар іменував старшого радника рахункового, Йосифа Бундля, директором рахункового відділу в намісництві у Львові.

— **Переписка адміністрації.** Вп. М. Туст. в Книг. Запл. до 13. I. 1909. — Вп. З. В. Гліб. в Слоб. л. Запл. до 5. III. 1909. — Всхв. Мон. Вас. в Красн. Запл. до 13. I. 1910. — Вп. о. Ст. Гар. в Кув. Запл. до 28. II. 1909. — Вп. о. Евг. Дан. в Ісп. Запл. до 31. VII. 1909. — Вп. о. Мат. Вел. в Рошн. Запл. до 6. VI. 1909. — Вп. о. Евст. Барт. в Сел. За 1908 прийде нам ще 5 К. — Всхв. Уч. збір. в Пер. Запл. до 12 III. 1909. — Вп. Вас. Ром. в Чиж. За 1908 р. прийде нам ще 6 К. — Вп. о. В. Дем. в Хлоп. Запл. до 13. I. 1909. — Вп. о. Ст. Віт. в Беньк. В. Запл. до 13. I. 1909. — Вп. Сем. Стец. в Сух. Запл. до 13. IV. 1909. — Вп. Мих. Гал. в Бел. Запл. до 13. IV. 1909. — Вп. В. Е. Тих. в Бер. Запл. до 13. I. 1909. — Вп. о. Ів. Гош. в Рож. в. Запл. до 13. VII. 1909. — Вп. о. Ів. Лаб. в Ямн. Запл. до 13. VII. 1909. — Вп. о. С. Ломн. в Сад. Запл. до 13. VIII. 1909. — Вп. о. Мих. Горч. в Люб. Рахунки годять ся.

Телеграми

в дня 19. лютого.

Відень. Намісник др. Бобжинський був вчора на послухавно у цісаря.

Сараєво. З цлових урядів доносять, що бойкот австрійських товарів в Туреччині вже зовсім застановлено.

Відень. Зі Зворника доносять, що дня 17. с. м. по полудни уоружені Сербі, імовірно мужики, дали чотари стріли до австр. офіцерської патрулі коло Новосела. Австрійська патруля відповіла двома стрілами, почім з сербского боку упали ще два стріли. З австр. патрулі нікого не ранено, про Сербів не знати.

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма
від 16. до 28. лютого 1908.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

Важне для Селян!

Від 500 до 1500 К машина до виробу цементового промислу. Одна машина виробляє дві дахівки на раз, денно 500 штук. Цегол 1500 до 3000 штук денно.

На складі:
Дім комісово-тововельній
І. Зубика
18(2-?) Львів, ул. Млинарська ч. 2.

РУСИНИ! Жадайте у всіх графінах торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицько-рускої фабрики Евгена Білінського в Збаражі.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках.

Держім ся поклику:

Свій до свого!

Телефон 788. — Конто щадниці поштової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпеченя будинків, збіжа і знарядів господарських, від шкід огневих під корисними услівями,
числить умірковані премії за обезпеченя,
ліквідує шкоди безпроволочно по пожарі,
уділяє обезпеченим членам з річної надвижки звороти.
За рік 1908 припадає на користь членів зворот 15%.

Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска Щадниця і інші каси ощадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на житє в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові. Інформації до обезпечень уділяють агенції „Дністра“.

Зголшеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де еще не робить инший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12. 1908 вносять: Фонд резервовий і резерва премій К 1,865.540.—; инші фонди К 458.564.—; разом К 2,324.104.—

Канцелярії Товариства отворені для сторін від год. 8—3.

Розклад залізничних поїздів
важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломні	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Підзамче:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Курович	—	—	12:54	—	8:34
Винник	7:51	—	12:54	3:44	8:34
Зі Львова відходять до					
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	3:40	—
Коломні	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35
Янова	6:58	9:15	1:35	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15
З Підзамча:					
До Підволочиск	6:35	11:02	2:31	8:08	11:32
Бродів	6:35	11:02	2:31	8:08	—
Курович	—	8:53	—	4:41	—
Винник	5:47	8:53	2:01	4:41	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані тонстим друком. — Поїзди ідучі лише в неділі означені †.